

NACRT

Na osnovu člana IV/4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine je, na sjednici Predstavničkog doma održanoj _____2008. godine i sjednici Doma naroda održanoj _____2008. godine, usvojila

ZAKON O KULTURNIM DOBRIMA BOSNE I HERCEGOVINE

DIO PRVI – OPĆE ODREDBE

Član 1. (Predmet Zakona)

Zakonom o kulturnim dobrima Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zakon) uređuju se vrste kulturnih dobara, uspostavljanje zaštite nad kulturnim dobrom, obaveze i prava vlasnika kulturnog dobra, vršenje upravnih i stručnih poslova, odgovornost nadležnih vlasti, rad i nadležnost Komisije za kulturna dobra (u daljem tekstu: Komisija), finansiranje zaštite i očuvanja kulturnih dobara, kao i druga pitanja u vezi sa zaštitom i očuvanjem kulturnog dobra.

Član 2. (Definicija kulturnog dobra)

Kulturno dobro u smislu ovog Zakona je:

- a) arheološko nalazište i arheološka zona,
- b) pejzaž i njegovi dijelovi koji svjedoče o čovjekovom prisustvu u prostoru, a imaju umjetničku, historijsku i antropološku vrijednost;
- c) pokretna i nepokretna stvar od umjetničkog, historijskog, arheološkog, antropološkog, arhitektonskog, paleontološkog, ambijentalnog i naučnog značaja;
- d) nematerijalno dobro koje podrazumijeva oblik i pojavu i svjedoči o čovjekovom duhovnom stvaralaštvu u prošlosti, dokumentacija u vezi s tim i bibliografsko dobro,
- e) zgrada, odnosno prostor u kojem se trajno čuva ili izlaže kulturno dobro i dokumentacija o njemu,
- f) mjesto i ostaci ili ponovo uspostavljeno kulturno dobro po pravilima historijske restauracije koje je porušeno, a koje je prije rušenja ispunjavalo kriterije za proglašenje zaštićenim ili je imalo status zaštićenog dobra ili dobra pod prethodnom zaštitom.
- g) Kulturno dobro čine i dijelovi, cjeline, grupe ili zbirke navedenih kulturnih dobara, kao i unutrašnja i vanjska oprema i instalacije koje čine integralnu cjelinu sa građevinom.

Član 3. (Zaštita kulturnog dobra)

(1) Kulturno dobro bez obzira na vlasništvo, prethodnu zaštitu ili registraciju uživa zaštitu prema odredbama: ovog zakona, međunarodnih propisa i propisa u BH.

(2) Kulturnim dobrom u smislu ovog zakona smatraju se dobra koja su nastala ili nađena u Bosni i Hercegovini, bez obzira gdje se nalaze (u BH ili inozemstvu).

(3) Kulturnim dobrom BH se smatraju i dobra drugih država koja su poklonjena, kupljena, razmijenjena ili pribavljena na drugi način koji nije u suprotnosti sa zakonom.

Član 4.

(Ostvarivanja zaštite kulturnog dobra)

(1) O zaštiti i očuvanju kulturnog dobra, određivanju mjera zaštite i nadzoru nad njihovim provođenjem, u sklopu svog djelokruga brinu i odgovorna su tijela državne, entitetske i kantonalne uprave i lokalne samouprave u području kulture, prostornog planiranja i uređenja prostora, zaštite životne okoline, graditeljstva, stambenih i komunalnih poslova, turizma, finansija, unutrašnjih poslova i pravosuđa, u skladu sa zakonom i drugim propisima.

(2) Vlasnik i nosilac prava nad kulturnim dobrom, te drugi imalac ili korisnik kulturnog dobra odgovorni su za zaštitu i očuvanje kulturnog dobra prema odredbama ovog zakona i drugih propisa koji reguliraju oblast zaštite i očuvanja kulturnog dobra.

(3) Svi građani su dužni da brinu o zaštiti i očuvanju kulturnog dobra, te da nadležnoj instituciji kulture u oblasti zaštite prijave dobro za koje se pretpostavlja da ima svojstvo kulturnog dobra.

(4) Odredbe ovog zakona kojima su utvrđena prava i obaveze nadležnih organa entiteta shodno se primjenjuju na odgovarajuće organe Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Član 5.

(Svrha zaštite kulturnog dobra)

Svrha zaštite kulturnog dobra je:

- a) zaštita i očuvanje kulturnog dobra budućim generacijama,
- b) stvaranje povoljnijih uvjeta za opstanak kulturnog dobra i poduzimanje mjera potrebnih za njegovo redovno održavanje;
- c) sprečavanje svake radnje kojom bi posredno ili neposredno moglo da se promijeni svojstvo, oblik, značenje i izgled kulturnog dobra i time ugrozi njegova utvrđena vrijednost;
- d) sprečavanje protivpravnog postupanja i protivpravnog prometa kulturnim dobrom, te nadzor nad iznošenjem i uvozom kulturnog dobra;
- e) uspostavljanje uvjeta da kulturno dobro prema svojoj namjeni i značenju služi potrebama pojedinca i općem interesu,
- f) razvijanje svijesti o naslijeđu kao središnjoj komponenti i resursu održivog razvoja;
- g) osiguranje dostupnosti naslijeđa.

Član 6.

(Definicije pojedinih pojmova)

(1) Pojedini pojmovi u smislu ovog Zakona imaju sljedeće značenje:

- a) *zaštita kulturnog dobra* je prvenstveno provođenje mjera pravne i stručne zaštite, propisanih odredbama ovog Zakona, usklađenih s pravilima konzervatorske i restauratorske struke;
- b) *očuvanje kulturnog dobra* je provođenje mjera zaštite radi produžetka trajanja spomeničkih svojstava kulturnog dobra;

- c) *čuvanje kulturnog dobra* je sistematsko praćenje stanja kulturnog dobra i osiguravanje njegove zaštite od svakog ugrožavanja toga dobra ili njegovih spomeničkih svojstava, kao i svake druge protivpravne ili neovlašćene upotrebe;
- d) *održavanje kulturnog dobra* je sistematsko praćenje stanja kulturnog dobra te preduzimanje mjera i radova nužnih za očuvanje spomeničkih svojstava, cjelovitosti i namjene kulturnog dobra;
- e) *kulturno-historijskom cjelinom* smatra se naselje ili dio naselja, kao i područje, koje je zaštićeno kao kulturno dobro;
- f) *nosioцем prava na kulturnom dobru* smatra se osim vlasnika i nosilac drugih stvarnih i obaveznih prava na kulturnom dobru;
- g) *imalac kulturnog dobra* je svako fizičko ili pravno lice, koje na bilo koji način i po bilo kojoj osnovi drži kulturno dobro;
- h) *sistem mjera zaštite kulturnog dobra* je ukupnost svih zaštitnih mjera utvrđenih radi potpune zaštite i očuvanja pojedinog kulturnog dobra;
- i) *Komisija*-Komisija je stalno tijelo Ministarstva civilnih poslova s ovim Zakonom utvrđenim nadležnostima vezanim za kulturna dobra BH;
- j) *nadležne institucije kulture u oblasti zaštite* su: entitetski i kantonalni zavodi za zaštitu;
- k) *ustanove u kojima se čuva pokretno naslijeđe* su: muzeji, arhivi, biblioteke, galerije i druge ustanove u kojima se čuva pokretno naslijeđe;
- l) *Rekognosciranje* je postupak istraživanja područja Bosne i Hercegovine s ciljem prepoznavanja potencijalnog kulturnog naslijeđa Bosne i Hercegovine;
- lj) *Evidentiranje* je postupak koji uslijedi nakon rekognosciranja a koji prethodi vrednovanju dobra;
- m) *Mjere zaštite nepokretnog kulturnog dobra* su naročito: konzervacija, rekonstrukcija, restauracija, rehabilitacija, adaptacija, prezentacija i održavanje;
- n) *Konzervacija* je postupak koji obuhvata odgovarajuće metode kojima se osigurava održanje tkiva dobra u njegovom postojećem stanju i kojima se onemogućava ili odlaže njegovo propadanje;
- o) *Restauracija* je vraćanje postojećeg tkiva dobra u poznato ranije stanje odstranjivanjem dodataka ili ponovnim sastavljanjem postojećih dijelova bez dodavanja novih materijala;
- p) *Registar* je javna knjiga koju vodi na nivou Bosne i Hercegovine Ministarstvo civilnih poslova.

DIO DRUGI- VRSTE KULTURNIH DOBARA

Član 7.

(Nepokretno kulturno dobro)

Nepokretno kulturno dobro je:

- a) arheološko nalazište i arheološka zona,
- b) grad, selo, naselje ili njegov dio;
- c) građevina ili njeni dijelovi, te građevina s okolinom;
- d) elementi historijske opreme naselja;
- e) područje, mjesto, spomenik i obilježje u vezi s historijskim događajima i licima;
- f) područje i mjesto s etnološkim i toponimskim sadržajima;
- g) pejzaž ili njegov dio koji sadrži historijski karakteristične strukture, koje svjedoče o čovjekovom prisustvu u prostoru;
- h) vrtovi, perivoji i parkovi;
- i) tehnički objekti s uređajima
- j) i druga slična dobra.

Član 8.
(Pokretno kulturno dobro)

Pokretno kulturno dobro je:

- a) arheološki nalaz;
- b) religijski predmeti;
- c) arhivska građa, zapisi, dokumenti, pisma, rukopisi,
- d) filmovi i filmska građa;
- e) antologijsko djelo likovnih i primijenjenih umjetnosti i dizajna;
- f) etnografski predmet;
- g) stare i rijetke knjige, novac, vrijednosni papiri, poštanske marke i druge štampane stvari;
- h) dokumentacija o kulturnim dobrima;
- i) pozorišni rekviziti, skice, kostimi i sl;
- j) predmeti koji su značajna svjedodžba razvoja nauke, tehnologije, umjetnosti, kulture, dizajna i drugih civilizacijskih tekovina
- k) i drugi predmet ili zbirka predmeta koji se nalaze u muzeju, galeriji, biblioteci, državnom i upravnom tijelu ili drugoj ustanovi kao i kod drugih pravnih i fizičkih lica.

Član 9.
(Nematerijalna kulturna dobra)

(1) Nematerijalno kulturno naslijeđe, u smislu ovog zakona, su prakse, predstave, izrazi, znanje, vještine, kao i instrumenti, predmeti, rukotvorine i kulturni prostori koji su s njima u vezi, a koje zajednice, grupe i, izuzetno, pojedinci, smatraju dijelom svog kulturnog nasljeđa i pruža im osjećaj identiteta i kontinuiteta, time promovirajući poštivanje kulturnih različitosti i ljudske kreativnosti.

(2) Nematerijalno naslijeđe čine naročito:

- (a) usmene tradicije i izrazi, uključujući jezik kao sredstvo prenošenja nematerijalnih kulturnih tradicija;
- (b) izvođačke umjetnosti;
- (c) društvene prakse, rituali i proslave;
- (d) znanje i prakse u vezi sa prirodom i univerzumom;
- (e) tradicionalni zanati i umijeća.

Član 10.
(Kulturni ambijent)

Kulturni ambijent podrazumjeva sveukupnost nepokretnog, pokretnog i nematerijalnog kulturnog dobra, koji se odnosi na određeni prostor, uključujući i prirodne odlike tog prostora.

DIO TREĆI - USPOSTAVLJANJE ZAŠTITE NAD KULTURNIM DOBROM

Član 11.
(Prethodna zaštita)

(1) Za dobro za koje se pretpostavlja da ima svojstvo kulturnog dobra i kao takvo je evidentirano, može da se donese privremeno rješenje o prethodnoj zaštiti. Rješenje o

prethodnoj zaštiti donosi nadležna institucija kulture u oblasti zaštite prema mjestu gdje se dobro nalazi.

(2) Rješenjem o prethodnoj zaštiti utvrđuje se predmet prethodne zaštite i rok na koji se određuje prethodna zaštita, s tim da rok ne može biti duži od tri godine, osim za arheološka nalazišta u slučaju kojih ne može biti duži od šest godina od dana donošenja Rješenja.

(3) Rješenje o prethodnoj zaštiti donosi se nakon postupka rekognosciranja terena i sakupljanja relevantnih podataka, te evidentiranja dobara.

(4) Ako po isteku roka propisanog stavom 2. ovog člana ne bude doneseno rješenje kojim se utvrđuje svojstvo kulturnog dobra rješenje o prethodnoj zaštiti prestaje da važi.

(5) Rješenjem kojim se uspostavlja prethodna zaštita nad nekretninama obavezno se utvrđuju prostorne granice dobra na koje se odnosi prethodna zaštita.

(6) Rješenje o prethodnoj zaštiti objavljuje se u službenom glasniku i dostavlja vlasniku ili korisniku dobra.

(7) Žalba na rješenje o prethodnoj zaštiti ne odlaže njegovo izvršenje.

Član 12.

(Kulturno dobro pod prethodnom zaštitom)

(1) Na kulturno dobro koje je prethodno zaštićeno primjenjuje se ovaj Zakon i svi propisi koji se odnose na kulturno dobro.

(2) Kulturno dobro iz stava 1. ovog člana upisuje se u Listu prethodno zaštićenih kulturnih dobara koja je posebni dio Registra kulturnih dobara Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Registar).

Član 13.

(Utvrđivanje svojstva kulturnog dobra Bosne i Hercegovine)

(1) Nadležne institucije kulture u oblasti zaštite pokreću postupak vrednovanja dobra na osnovu podataka dobijenih tokom rekognosciranja terena i drugih relevantnih podataka.

(2) Fizičko ili pravno lice u Bosni i Hercegovini može da podnese zahtjev za proglašavanje dobra kulturnim dobrom Bosne i Hercegovine putem nadležne institucije kulture u oblasti zaštite.

(3) Postupak vrednovanja kulturnog dobra od značaja za Bosnu i Hercegovinu obavlja nadležna institucija kulture u oblasti zaštite u skladu s kriterijima iz člana 15. ovog Zakona i prijedlog i mišljenje dostavlja Komisiji u roku ne dužem od 6 mjeseci.

(4) Na osnovu provedenog postupka iz stava (2) ovog člana Komisija analizira i ocjenjuje da li su ispunjeni svi kriteriji u smislu člana 15. ovog Zakona i ukoliko jesu donosi odluku o proglašenju kulturnog dobra Bosne i Hercegovine u roku ne dužem od šest mjeseci.

(5) Na osnovu odluke Komisije iz stava (3) ovog člana, ministar civilnih poslova potpisuje rješenje o proglašenju kulturnog dobra BH. U slučaju neslaganja s odlukom Komisije, konačnu odluku donosi Vijeće ministara BH.

(6) Rješenje iz stava (4) ovog člana sadrži granice zona i sistem mjera zaštite kulturnog dobra BH, koji utvrđuje nadležna institucija kulture u oblasti zaštite.

(7) Žalba protiv rješenja iz stava (5) ovog člana nije dopuštena, a može da se pokrene upravni spor kod nadležnog suda.

(8) Kulturno dobro Bosne i Hercegovine upisuje se u posebni dio Registra, Listu kulturnih dobara Bosne i Hercegovine.

Član 14.

(Prestanak svojstva kulturnog dobra BH)

(1) Ako kulturno dobro izgubi svojstva radi kojih je proglašeno kulturnim dobrom BH donijeće se rješenje na osnovu kojeg će to kulturno dobro da bude brisano iz Registra kulturnih dobara BH.

(2) Na prijedlog nadležne institucije kulture u oblasti zaštite, Komisija razmatra razloge za prestanak svojstva kulturnog dobra BH i donosi odluku o prestanku svojstva kulturnog dobra BH.

(3) Rješenje o prestanku svojstva kulturnog dobra BH, na osnovu odluke Komisije iz stava (2) ovog člana, potpisuje Ministar civilnih poslova BH.

(4) Žalba protiv rješenja iz stava (3) ovog člana nije dopuštena, a može da se pokrene upravni spor kod nadležnog suda.

(5) Rješenje kojim se utvrđuje prestanak svojstva kulturnog dobra BH obavezno se dostavlja nadležnom katastru i sudu radi brisanja zabilježbe u zemljišnim knjigama i objavljuje se u službenom glasniku.

Član 15. (Prijedlog za proglašenje)

Prijedlog za proglašenje sadrži sve relevantne podatke o predloženom dobru, a naročito:

- a) naziv i vrstu dobra,
- b) preciznu lokaciju dobra sa popisom katastarskih čestica,
- c) podatke o vlasniku, posjedniku i korisniku dobra i zemljišno knjižne podatke,
- d) kratak opis i vrijeme nastanka dobra,
- e) postojeće stanje i namjenu dobra,
- f) opis eventualnih rizika kojima je dobro izloženo,
- g) fotografije i drugu raspoloživu dokumentaciju o dobru.

Član 16. (Kriteriji za utvrđivanje kulturnih dobara BH)

(1) Kriteriji za utvrđivanje kulturnih dobara Bosne i Hercegovine Ministarstvu civilnih poslova predlaže Komisija u skladu s međunarodnim standardima i specifičnostima BH.

(2) Prijedlog kriterija Ministarstvo civilnih poslova dostavlja Vijeću ministara BH radi donošenja.

Član 17. (Registar kulturnih dobara Bosne i Hercegovine)

(1) Kulturna dobra upisuju se u Registar.

(2) Registar je javna knjiga koju vodi na nivou Bosne i Hercegovine Ministarstvo civilnih poslova.

(3) Na nivou entiteta, kantona, Brčko Distrikta nadležne institucije kulture u oblasti zaštite vode registre po vrstama kulturnih dobara za koje su nadležne i mjestu gdje se kulturno dobro nalazi, na jedinstven način kao i registar koji vodi Ministarstvo civilnih poslova.

(3) Registar se sastoji od četiri liste i to:

- a) Lista kulturnih dobara uvrštenih na Listu svjetske baštine UNESCO,

- b) Lista kulturnih dobara BH,
- c) Lista ugroženih kulturnih dobara BH i
- d) Lista kulturnih dobara BH pod prethodnom zaštitom.

(4) Ministar civilnih poslova BH podzakonskim aktom propisuje oblik, sadržaj i način vođenja Registra, na prijedlog Komisije i u skladu s međunarodnim standardima za uspostavljanje baze podataka.

(5) Upisi, sticanje statusa, promjene i brisanja u Registru objavljuju se u Službenom glasniku u BH.

(6) Sva pravna i fizička lica su dužna da na zahtjev Ministarstva civilnih poslova BH dostavljaju podatke potrebne za registar.

(7) Ministarstvo civilnih poslova je obavezno institucijama nadležnim za oblast kulture i drugim, dostavljati izvode iz Registra za njihove potrebe i na njihov zahtjev.

Član 18.

(Zaštita dobara od lokalnog značaja)

(1) Dobro za koje, prema odredbama ovog Zakona nije utvrđeno da je pod zaštitom kao kulturno dobro, nadležni organ jedinice lokalne samouprave može proglasiti zaštićenim.

(2) Nadležni organi iz stava 1. ovog člana svojom odlukom utvrđuju dobro koje se proglašava zaštićenim, a način njegove zaštite utvrdiće uz prethodno mišljenje nadležne institucije kulture u oblasti zaštite, te osigurati uvjete i sredstva potrebna za provođenje odluke.

(3) Odluku iz stava 2. ovog člana donosilac je dužan da objavi u službenom glasniku,

(4) U slučaju da neko kulturno dobro uživa režim zaštite na više nivoa (državnom, entitetskom, kantonalnom), primjenjuje se odluka/rješenje o proglašenju na višem nivou zaštite.

DIO ČETVRTI - OBAVEZE I PRAVA VLASNIKA KULTURNOG DOBRA

Član 19.

(Vlasništvo nad kulturnim dobrom)

(1) Za nepokretno i pokretno kulturno dobro mora biti utvrđen vlasnik.

(2) Ako kulturno dobro nema vlasnika, ili on ne može da se utvrdi, ili je nepoznat, ili ako kulturno dobro ostane bez vlasnika, vlasnikom tog kulturnog dobra postaje jedinica lokalne samouprave na čijem području se nalazi to dobro.

(3) Dobro za koje se pretpostavlja da ima svojstva kulturnog dobra, a koja se nalazi ili se nađe u zemlji, moru ili vodi, vlasništvo je jedinice lokalne samouprave na čijem području se nalazi.

(4) Lice koje smatra da ima pravo vlasništva na dobro iz stava (3) ovog člana može kod nadležnog suda da podigne tužbu radi utvrđivanja prava vlasništva.

Član 20.

(Obaveze vlasnika kulturnog dobra)

Vlasnik kulturnog dobra obavezan je da:

- a) postupa s kulturnim dobrom s dužnom pažnjom, a posebno da ga čuva i redovno održava,
- b) provodi mjere zaštite utvrđene ovim Zakonom i drugim propisima,
- c) o svim promjenama na kulturnom dobru, oštećenju ili uništenju, te o nestanku ili krađi kulturnog dobra, odmah nakon saznanja, a najkasnije u roku od 24 sata, dužan je da obavijesti nadležnu instituciju kulture u oblasti zaštite.
- d) dopusti stručna i naučna istraživanja, tehnička i druga snimanja, kao i provođenje mjera zaštite,
- e) omogući dostupnost kulturnog dobra javnosti,
- f) očuva cjelovitost zaštićene zbirke pokretnih kulturnih dobara,
- g) izvršava sve druge obaveze propisane ovim Zakonom i drugim propisima.

Član 21.

(Neprovođenje propisane mjere zaštite kulturnog dobra od strane vlasnika)

(1) Ako vlasnik kulturnog dobra pravovremeno ne provede propisanu mjeru zaštite kulturnog dobra, nadležna institucija kulture u oblasti zaštite, će da ga opomene i odredi mu rok do kada je obavezan da tu mjeru provede, uz upozorenje da će u protivnom takva mjera biti provedena na njegov trošak.

(2) Ako vlasnik kulturnog dobra ni poslije opomene ne provede propisanu mjeru ili je ne provede u određenom roku, tu mjeru će da provede nadležna institucija kulture u oblasti zaštite na trošak vlasnika kulturnog dobra. Nadležna institucija kulture u oblasti zaštite rješenjem utvrđuje obavezu vlasnika na naknadu troškova i visinu troškova izvršenja takve mjere.

(3) Žalba na rješenje o provođenju propisane mjere zaštite kulturnog dobra iz stava 2. ovog člana ne odlaže njegovo izvršenje.

Član 22.

(Troškovi očuvanja i održavanja kulturnog dobra)

(1) Troškove očuvanja i održavanja kulturnog dobra, te provođenja mjera zaštite snosi vlasnik kulturnog dobra.

(2) Ako održavanje kulturnog dobra ili radovi na njegovom popravku, konzervaciji, restauraciji ili provođenju mjera zaštite zahtijevaju vanredne troškove koji premašuju redovne troškove održavanja i prihode ili druge koristi koje vlasnik ima od kulturnog dobra, vlasnik kulturnog dobra ima pravo da podnese zahtjev za naknadu vanrednih troškova.

(3) Zahtjev za naknadu vanrednih troškova iz stava 2. se podnosi donosiocu odluke o proglašenju kulturnog dobra.

Član 23.

(Primjena odredbi članova 21., 22. i 23.)

Odredbe članova 21, 22. i 23. ovog Zakona odnose se i na nosioca prava na kulturnom dobru, kao i na drugog imaoca ili korisnika kulturnog dobra.

Član 24.

(Prava vlasnika kulturnog dobra)

Prava vlasnika kulturnog dobra, pored prava i ograničenja utvrđenih ovim Zakonom i posebnim propisima su:

- a) pravo na naknadu radi ograničenja prava vlasništva na kulturnom dobru pod uvjetima propisanim ovim Zakonom,
- b) pravo na oslobađanje od poreskih i carinskih obaveza, u skladu sa propisima koji reguliraju te obaveze
- c) pravo na stručnu pomoć nadležne institucije kulture u oblasti zaštite, radi pravilne zaštite i očuvanja kulturnog dobra na način propisan ovim Zakonom.

Član 25.

(Pravo vlasnika kulturnog dobra na naknadu)

(1) Vlasnik kulturnog dobra ima pravo na pravičnu naknadu radi ograničenja prava vlasništva prema odredbama ovog Zakona, i na oslobađanja i povlastice propisane posebnim propisima, ako postupa suglasno odredbama ovog Zakona i provodi mjere zaštite koje određuju ministarstva nadležna za oblast kulture, odnosno nadležna institucija kulture u oblasti zaštite.

(2) Pravo iz stava 1. ovog člana vlasnik kulturnog dobra stiče na osnovu potvrde o ispunjavanju propisanih uvjeta i provođenja mjera određenih na osnovu ovog Zakona, koju mu na njegov zahtjev izdaje nadležna institucija kulture u oblasti zaštite.

Član 26.

(Davanje stručnog savjeta)

(1) Nadležna institucija kulture u oblasti zaštite vlasniku kulturnog dobra, nosiocu prava nad kulturnim dobrom i drugom imaocu odnosno korisniku kulturnog dobra na njihovo traženje daje besplatan stručni savjet u vezi s provođenjem mjera zaštite i očuvanja kulturnog dobra.

(2) Stručni savjet iz stava 1. ovog člana nadležno tijelo dužno je dati, u hitnim slučajevima, odnosno kad prijeti neposredna opasnost od oštećivanja kulturnog dobra, odmah, a najkasnije tri dana od dana podnošenja pismenog zahtjeva.

Član 27.

(Ograničenje prava vlasništva nad kulturnim dobrom)

(1) Vlasništvo nad kulturnim dobrom može se prema ovom Zakonu ograničiti radi zaštite i očuvanja kulturnog dobra u slučajevima utvrđenim ovim Zakonom.

(2) Vlasništvo nad kulturnim dobrom može da se ograniči u vezi s posjedom, upotrebom i prometom kulturnog dobra.

(3) Na kulturnom dobru može da se provede eksproprijacija i uspostavi založno pravo.

Član 28.

(Posjed kulturnog dobra)

(1) Posjed kulturnog dobra može da se ograniči radi:

- a) dokumentiranja i istraživanja kulturnog dobra;
- b) provođenja mjera zaštite i očuvanja kulturnog dobra;
- c) omogućavanja dostupnosti kulturnog dobra javnosti.

(2) Upotreba kulturnog dobra može da se ograniči radi sprečavanja promjene namjene kojom se kulturno dobro dovodi u neposrednu opasnost.

(3) Ograničenja prometa kulturnim dobrima su:

- a) posebne obaveze prodavača kulturnog dobra, posrednika u kupoprodaji kulturnog dobra i kupca kulturnog dobra, a u skladu s članom 35. ovog Zakona, ugovorom se definiše;
- b) pravo preče kupovine;
- c) obaveza povrata budžetskih i sredstava iz drugih izvora uloženi u zaštitu i očuvanje kulturnog dobra prije njegove prodaje u skladu sa sklopljenim ugovorom, sačinjenim između davaoca budžetskih i sredstava iz drugih izvora i imaooca dobra;
- d) ograničavanje uvoza i iznošenja kulturnog dobra.

Član 29.

(Ograničenje posjeda kulturnog dobra)

(1) Vlasnik kulturnog dobra dužan je da omogući istraživanje i dokumentiranje kulturnog dobra, kao i provođenje mjera zaštite i očuvanja kulturnog dobra pravnom ili fizičkom licu koje za to ima odobrenje nadležne institucije kulture u oblasti zaštite.

(2) Za ograničenja iz stava 1. ovog člana vlasnik kulturnog dobra nema pravo na naknadu, osim u slučaju kad dokaže da je zbog toga pretrpio štetu.

Član 30.

(Nepostupanje u skladu s odredbama ovog Zakona)

(1) Kad nadležna institucija kulture u oblasti zaštite utvrdi da vlasnik kulturnog dobra ne postupa u skladu s odredbama ovog Zakona ili ne postupa s dužnom pažnjom, te kada prijeti opasnost od oštećivanja ili uništenja kulturnog dobra, nadležni organ lokalne jedinice samouprave na čijem se području kulturno dobro nalazi, na prijedlog nadležne institucije kulture u oblasti zaštite i nadležnog ministarstva, dužan je da imenuje privremenog staraoca kulturnog dobra.

(2) Nadležna institucija kulture u oblasti zaštite može da predloži imenovanje privremenog staraoca i u slučaju ostavinskog ili drugog postupka čiji predmet je kulturno dobro.

(3) Rješenjem o imenovanju privremenog staraoca utvrđuju se njegova prava i obaveze.

(4) Privremeni staralac je dužan da za račun i na trošak vlasnika kulturnog dobra preduzima mjere zaštite i očuvanja kulturnog dobra koje mu odredi nadležna institucija kulture u oblasti zaštite.

Član 31.

(Privremeno napuštanje kulturnog dobra)

(1) Kad vlasnik kulturnog dobra privremeno napusti kulturno dobro tako da postoji posredna ili neposredna opasnost od njegova oštećenja ili uništenja, organ iz člana 30. ovog Zakona na čijem području se nalazi kulturno dobro, dužan je da bez odlaganja postupi u skladu s članom 30. ovog Zakona.

(2) Smatraće se da je vlasnik kulturnog dobra privremeno napustio kulturno dobro ako je njegovo boravište nepoznato, a nema ovlašćenog zastupnika, te nadležna institucija kulture u oblasti zaštite nije u mogućnosti da ga obavijesti o njegovim obavezama u roku od šest mjeseci od dana pokušaja prvog dostavljanja pisma.

(3) Smatraće se da je vlasnik kulturnog dobra trajno napustio kulturno dobro ako je njegovo boravište nepoznato, a nema ovlašćenog zastupnika, te svoje obaveze ne izvršava deset godina od dana donošenja rješenja o starateljstvu.

(4) Kad vlasnik kulturnog dobra trajno napusti kulturno dobro, prava i obaveze upravljanja preuzimaju jedinice lokalne samouprave.

Član 32.

(Davanje kulturnog dobra u privremeni posjed)

(1) Vlasnik kulturnog dobra dužan je privremeno dati u posjed pokretno kulturno dobro radi njegovog izlaganja, odnosno omogućiti posjećivanje nepokretnog kulturnog dobra radi razgledanja ili izučavanja kulturnog dobra.

(2) Na prijedlog organizatora izlaganja ili posjećivanja nadležna institucija kulture u oblasti zaštite može vlasniku rješenjem da naloži privremeno davanje u posjed kulturnog dobra.

(3) Žalba na rješenje iz stava 2. ovog člana ne odlaže njegovo izvršenje.

(4) Vlasnik kulturnog dobra i organizator izlaganja, odnosno posjećivanja, izučavanja, sklopi će ugovor, kojim se pored ostalih ugovornih obaveza utvrđuje način postupanja sa kulturnim dobrom i davanje garancija za slučaj oštećenja, uništenja, krađe ili nestanka kulturnog dobra, kao i obaveza osiguranja kulturnog dobra kod osiguravajućeg društva.

(5) Vlasnik kulturnog dobra može da traži da procjenu vrijednosti kulturnog dobra obavi nadležna institucija kulture u oblasti zaštite.

(6) Sve troškove u vezi s izlaganjem, izučavanjem, odnosno posjećivanjem kulturnog dobra dužan je da podmiri ovlaštenu organizator, ako ugovorom sklopljenim između vlasnika kulturnog dobra i organizatora nije drukčije utvrđeno.

Član 33.

(Ograničenje upotrebe kulturnog dobra)

Namjenu i način upotrebe nepokretnog kulturnog dobra rješenjem utvrđuje nadležna institucija kulture u oblasti zaštite, u skladu s mjerama zaštite definiranim u odluci o proglašenju dobra, a po prethodno pribavljenom mišljenju organa lokalne samouprave, kao i pisana mišljenja drugih zainteresiranih pravnih i fizičkih lica.

Član 34.

(Promjena namjene kulturnog dobra)

(1) Za promjenu namjene kulturnog dobra vlasnik je dužan da prethodno osigura odobrenje nadležne institucije kulture u oblasti zaštite, u skladu s mjerama zaštite definiranim u odluci o proglašenju dobra.

(2) Ako vlasnik kulturnog dobra upotrebi kulturno dobro protivno namjeni, te zbog toga nastane šteta na kulturnom dobru, nadležna institucija kulture u oblasti zaštite rješenjem može da obaveže vlasnika da štetu otkloni vraćanjem kulturnog dobra u prijašnje stanje.

(3) Za promjenu autentičnog izgleda kulturnog dobra vlasnik je dužan da prethodno obezbijedi odobrenje nadležne institucije kulture u oblasti zaštite po postupku kao i za proglašenje kulturnog dobra.

Član 35.

(Ograničenja u prometu kulturnih dobara)

(1) Prodavač kulturnog dobra, kao i posrednik u kupoprodaji kulturnog dobra obavezan je kupcu kulturnog dobra da:

- a) da na znanje da je predmet kupoprodaje kulturno dobro zaštićeno prema odredbama ovog Zakona;
- b) pokaže dokaz o vlasništvu kulturnog dobra;
- c) pokaže isprave o odricanju od prava preče kupovine prema ovom Zakonu.

(2) Kupac kulturnog dobra dužan je da obavijesti nadležnu instituciju kulture u oblasti zaštite gdje će se kupljeno kulturno dobro nalaziti.

Član 36.

(Postupak prodaje kulturnog dobra od strane vlasnika)

(1) Vlasnik kulturnog dobra koji namjerava da proda kulturno dobro, dužan je da ga istovremeno ponudi gradu, općini, kantonu, Distriktu Brčko, entitetu i Bosni i Hercegovini, na čijem se području to kulturno dobro nalazi, navodeći cijenu i druge uvjete prodaje.

(2) Prvenstvo u ostvarenju prava preče kupovine ima grad ili općina u odnosu na kanton, entitet, državu Bosnu i Hercegovinu.

(3) Država Bosna i Hercegovina, entitet, kanton, grad ili općina mora da se izjasne o toj ponudi u roku od 60 dana od dana prijema pisane ponude.

(4) Ako pravno lice iz stava 3. ovog člana ne namjerava da se koristi svojim pravom preče kupovine, dužno je da u roku od 30 dana od dana prijema ponude o tome obavijesti druge pravne subjekte koji imaju pravo preče kupovine i vlasnika.

(5) Poslije isteka roka iz stava 3. ovog člana vlasnik kulturnog dobra može da kulturno dobro proda drugom pravnom ili fizičkom licu uz cijenu koja ne može da bude niža od cijene navedene u ponudi i pod uvjetima koji za kupca nisu povoljniji od uvjetima sadržanih u ponudi iz stava 1. ovog člana.

Član 37.

(Prodaja kulturnog dobra na aukciji)

(1) U slučaju kada se kulturno dobro prodaje na aukciji organizator aukcije je dužan da obavijesti predstavnike pravnih lica iz člana 36. stav (1) ovog Zakona, 30 dana prije održavanja aukcije o svim početnim uvjetima prodaje kulturnog dobra, te o mjestu i vremenu održavanja aukcijske prodaje.

(2) Pravno lice iz člana 36. ovog Zakona može da iskoristi pravo preče kupovine u skladu s ovim Zakonom poslije utvrđivanja prodajne cijene kulturnog dobra na aukciji, a najkasnije do okončanja aukcijske prodaje.

(3) Organizator aukcijske prodaje dužan je da nakon utvrđivanja cijene za kulturno dobro koje je bilo predmet aukcije, zatraži od prisutnih predstavnika pravnog lica iz člana 36. ovog Zakona izjašnjavaње o korištenju prava preče kupovine.

Član 38.

(Pravo preče kupovine)

(1) Pravna lica iz člana 36. stav (1) ovog Zakona imaju pravo preče kupovine i u slučaju prinudnog izvršenja prodajom kulturnog dobra i to prema uvjetima ponude u postupku izvršenja koja je najpovoljnija za vlasnika kulturnog dobra.

(2) Lice koje provodi postupak prinudnog izvršenja prodaje kulturnog dobra dužno je da obavijesti pravna lica iz člana 36. stav 1. ovog Zakona da je određena prisilna prodaja, te dostavi pisane uvjete ponude utvrđene za prodaju kulturnog dobra.

Član 39.

(Prodaja kulturnog dobra protivno odredbama ovog Zakona)

(1) Ako vlasnik proda kulturno dobro protivno odredbama ovog Zakona, pravno lice iz člana 36. stav 1. ovog Zakona može da podnese tužbu sudu za poništenje ugovora o kupoprodaji.

(2) Tužba može da se podnese i kad ugovor nije sklopljen u pisanoj formi.

(3) Tužba iz stava 1. ovog člana može da se podnese u roku od 90 dana od dana saznanja da je sklopljen ugovor o kupoprodaji, ali najkasnije u roku od 5 godina od dana sklapanja ugovora.

(4) Pravno lice iz člana 36. stav 1. ovog Zakona ima pravo na poništenje ugovora samo ako njegov predstavnik pred sudom izjavi da kupuje kulturno dobro po cijeni i uvjetima pod kojima je prodato.

Član 40.

(Eksproprijacija kulturnog dobra)

(1) Smatra se da postoji interes za eksproprijaciju kulturnog dobra:

- a) ako prijeti opasnost od oštećenja ili uništenja kulturnog dobra, a vlasnik kulturnog dobra nema mogućnosti ili interesa da osigura provođenje svih određenih mjera zaštite i očuvanja,
- b) ako na drugi način ne može da osigura obavljanje arheoloških istraživanja i iskopavanja ili provođenje mjera zaštite na kulturnom dobru,
- c) ako na drugi način nije moguće osigurati dostupnost kulturnog dobra za javnost.

(2) Postupak za eksproprijaciju pokreće se na prijedlog nadležne institucije kulture u oblasti zaštite. Eksproprijacija kulturnog dobra provodi se u skladu sa propisima o eksproprijaciji.

Član 41.

(Založno pravo na kulturnom dobru)

(1) Za osiguranje naplate sredstava koja su iz, državnog, entitetskog, kantonalnog, gradskog odnosno općinskog budžeta uložena u zaštitu i očuvanje nepokretnog kulturnog dobra osniva se zakonsko založno pravo u korist ulagača

(2) Kada se sredstava iz državnog, entitetskog, kantonalnog, gradskog, odnosno općinskog budžeta ulažu u zaštitu i očuvanje pokretnog kulturnog dobra, ono se predaje nadležnoj instituciji kulture u oblasti zaštite ili drugom ovlašćenom licu koje će da provede mjere zaštite i očuvanja, a na istom kulturnom dobru osniva se zakonsko založno pravo u korist ulagača sredstava.

Član 42.

(Pokrivanje troškova za otklanjanje štete na kulturnom dobru)

(1) Vlasnik kulturnog dobra, nosilac prava na kulturnom dobru i drugi imalac ili korisnik kulturnog dobra dužan je nadoknaditi štetu kulturnom dobru koja je uzrokovana radnjama suprotnim odredbama ovog Zakona, koje se odnose na obavezu zaštite.

(2) Nadležna inspekcija na prijedlog nadležne institucije kulture u oblasti zaštite rješenjem će da obaveže lice iz stava 1. ovog člana da štetu u određenom roku otkloni vraćanjem u prijašnje stanje.

(3) Ako lice iz stava 1. ovog člana ne otkloni štetu u roku koji mu je odredila rješenjem nadležna inspekcija, to rješenje će biti prisilno izvršeno.

(4) Žalba na rješenje iz stava 2. ovog člana ne odlaže njegovo izvršenje.

(5) Ako vraćanjem u prijašnje stanje nije moguće otkloniti štetu na kulturnom dobru, nadležna inspekcija će da pokren sudski postupak za naknadu štete.

(6) Za osiguranje naplate štete na kulturnom dobru primjenjuju se odredbe člana 42. ovog Zakona.

Član 43.

(Primjena odredaba članova od 29. do 42.)

Odredbe članova od 29. do 42. ovog Zakona na odgovarajući način se odnose i na nosioce prava nad kulturnim dobrom, kao i na drugog imaoa odnosno korisnika kulturnog dobra.

Član 44.

(Koncesije)

Koncesijom se stiče pravo na ekonomsko korištenje nepokretnog kulturnog dobra ili pravo vršenja privrednih djelatnosti u vezi s nepokretnim kulturnim dobrom u skladu sa zakonima o koncesijama koji su na snazi u BH.

DIO PETI - MJERE ZAŠTITE I OČUVANJA KULTURNIH DOBARA

Član 45.

(Istraživanje kulturnih dobara)

(1) Zbog stvaranja uvjeta za zaštitu i očuvanje kulturnog dobra, preduzimaju se istraživanja kulturnog dobra.

(2) Nadležna institucija kulture u oblasti zaštite pokrenut će postupak pred nadležnim organom uprave koji će obustaviti svaku radnju na kulturnom dobru i u neposrednoj blizini kulturnog dobra, ako bi se time onemogućilo daljnje istraživanje kulturnog dobra, a time i mogućnost određivanja sistema mjera njegove zaštite.

(3) Žalba na rješenje iz stava 2. ovog člana ne odlaže njegovo izvršenje.

(4) Istraživanja kulturnog dobra iz stava 1. ovog člana mogu da vrše pravna i fizička lica ako ispunjavaju posebne uvjete imaju odobrenje nadležne institucije kulture u oblasti zaštite.

(5) Posebne uvjete iz stava 4. ovog člana propisuje ministar civilnih poslova BH uz predhodno pribavljeno mišljenje Komisije za kulturna dobra.

Član 46.

(Izvođenje građevinskih ili drugih radova)

(1) U toku provođenja upravnog postupka za dobijanje građevinske dozvole, investitor je dužan da od nadležne institucije kulture u oblasti zaštite pribavi potvrdu o preliminarnim arheološkim istraživanjima.

(2) Ako se pri izvođenju građevinskih ili bilo kojih drugih radova koji se obavljaju na površini ili ispod površine tla, u vodi naiđe na arheološko nalazište, lice koje izvodi radove dužno je da prekine radove i o nalazu bez odlaganja obavijesti nadležnu instituciju kulture u oblasti zaštite.

(3) Po prijemu obavjesti iz stava 1. ovog člana, a najduže u roku od tri dana od prijema obavjesti nadležna institucija kulture u oblasti zaštite će, ako to ocijeni potrebnim, rješenjem

da odredi mjere osiguranja i zaštite nalazišta i nalaza, a može da donese i rješenje o privremenom obustavljanju daljih radova.

(4) Žalba na rješenje iz stava 2. ovog člana ne odlaže njegovo izvršenje.

(5) Za vrijeme privremenog obustavljanja radova po rješenju iz stava 2. ovog člana investitor može nadležnoj instituciji kulture u oblasti zaštite da podnese zahtjev za odobrenje nastavka radova.

(6) O ovom zahtjevu investitora nadležna institucija kulture u oblasti zaštite će da odluči u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Član 47.

(Rješavanje po zahtjevu investitora)

(1) Rješavajući po zahtjevu investitora iz člana 46. stav 5. nadležna institucija kulture u oblasti zaštite može da:

a) odbije zahtjev i trajno obustavi radove na tom nalazištu,

b) dopusti nastavak radova uz određivanje mjera zaštite arheološkog nalazišta,

c) dopusti nastavak radova određivanjem konzervatorskih uvjeta, odnosno izmijeni rješenje o prethodnom odobrenju.

(2) U slučajevima iz člana 46. stav 2. ovog Zakona troškove arheološkog iskopavanja i istraživanja, te troškove preventivne konzervacije pokretnih arheoloških nalaza, kao i troškove konzervacije nalazišta snosi investitor.

Član 48.

(Arheološka iskopavanja i istraživanja)

(1) Arheološka iskopavanja i istraživanja mogu se vršiti samo na osnovu odobrenja koje rješenjem izdaje nadležna institucija kulture u oblasti zaštite;

(2) Odobrenje iz stava 1. ovog člana može da se izda samo pravnim i fizičkim licima koja ispunjavaju uvjete stručne osposobljenosti za obavljanje takvih radova, te ako su osigurana potrebna materijalna i tehnička sredstva za obavljanje radova, konzervacija nalaza, uređenje i predstavljanje nalazišta i nalaza.

(3) Rješenjem iz stava 1. ovog člana određuje se područje na kom mogu da se izvode radovi, obim i vrsta radova, uvjeti pod kojima mogu da se izvode, kao i rok za izvođenje radova, mjesto čuvanja pokretnog arheološkog materijala i rok u kom nadležnoj instituciji kulture u oblasti zaštite treba obavezno da se podnese izvještaj o izvršenim radovima.

(4) O mjestu čuvanja arheoloških nalaza odlučuje nadležna institucija kulture u oblasti zaštite.

(5) Ako se arheološka iskopavanja ili istraživanja vrše na zemljištu u privatnom vlasništvu, prije davanja odobrenja iz člana 48. stav 1. ovog zakona nadležna institucija kulture u oblasti zaštite zaključuje ugovor sa vlasnikom zemljišta.

(6) Ugovorom iz stava 1. ovog člana reguliraju se obaveze i prava vlasnika, uključujući i pravo na pravedno obeštećenje i iznos obeštećenja.

Član 49.

(Arheološka iskopavanja i istraživanja bez odobrenja)

(1) Ako se izvode arheološka iskopavanja i istraživanja bez odobrenja ili suprotno uvjetima utvrđenim u rješenju o odobrenju, nadležna institucija kulture u oblasti zaštite će da donese rješenje o privremenom obustavljanju radova na nalazištu sve dok se ne otklone

uočeni nedostaci, a protiv izvođača radova nadležna institucija kulture u oblasti zaštite će da podnese zahtjev za pokretanje krivičnog postupka.

(2) Žalba na rješenje iz stava 1. ovog člana ne odlaže njegovo izvršenje.

Član 50.

(Podvodna arheološka istraživanja)

Odredbe ovog Zakona kojima se reguliraju arheološka iskopavanja i istraživanja primjenjuju se i na podvodna arheološka istraživanja.

Član 51.

(Pribavljanje mišljenja nadležnih institucija)

Prije svakog vađenja potonulih predmeta potrebno je da se pribavi mišljenje nadležne institucije kulture u oblasti zaštite da se ne radi o vađenju potonulih predmeta koji imaju ili za koje se pretpostavlja da imaju svojstvo kulturnog dobra.

Član 52.

(Dokumentovanje i praćenje stanja kulturnih dobara)

(1) Za svako kulturno dobro nadležna institucija kulture u oblasti zaštite izrađuje dokumentaciju radi njihove zaštite i očuvanja.

(2) Komisija predlaže nužni nivo dokumentacije i dokumentacijske standarde za kulturna dobra, te uvjete, način i postupak za njeno očuvanje i korištenje,

(3) Ministar civilnih poslova BH donosi akt iz stava (2) ovog člana.

(4) Dokumentacija o svakom kulturnom dobru čuva se u nadležnoj instituciji, ustanovi zaštite.

Član 53.

(Davanje na korištenje dokumentacije)

(1) Dokumentacija o kulturnom dobru može se dati na korištenje zainteresiranim pravnim i fizičkim licima za potrebe izrade projekata konzervacije, restauracije, rekonstrukcije ili prezentacije spomenika, kao i u druge službene svrhe, za naučno istraživanje, promociju i u publicističke svrhe, za potrebe nastave i izlaganja, te u druge opravdane svrhe.

(2) Institucija koja raspolaže dokumentacijom o kulturnom dobru dužna je da osigura korištenje dokumentacije u navedene svrhe u stavu (1) ovog člana, na pisani zahtjev zainteresiranog lica u skladu s internim aktom o korištenju dokumentacije.

(3) Izuzetno institucija može da ograniči korištenje dokumentacije samo u slučaju kada institucija kojoj je zahtjev podnesen procjeni da svrha korišćenja dokumentacije može da bude štetna za kulturno dobro ili za javni interes.

(4) Na korištenje se u načelu daju samo kopije dokumentacije koje se izrađuju na trošak tražioca.

(5) Odobrenje za dokumentacije o kulturnim dobrima izdaje nadležna institucija kulture u oblasti zaštite.

Član 54.

(Praćenje stanja kulturnog dobra)

- (1) Nadležna institucija kulture u oblasti zaštite stalno prati stanje kulturnog dobra.
- (2) Stanje kulturnog dobra nadležna institucija kulture u oblasti zaštite utvrđuje najmanje jednom u dvije godine.
- (3) Stanje ugroženih kulturnih dobara nadležna institucija kulture u oblasti zaštite utvrđuje jednom godišnje.
- (4) Ministar civilnih poslova BH propisuje obrasce izvještaja o stanju i postupak utvrđivanja stanja kulturnih dobara uz predhodno pribavljeno mišljenje Komisije za kulturna dobra .

Član 55.
(Označavanje kulturnog dobra)

Sva nepokretna kulturna dobra, kao i objekti u kojima su smještene zbirke kulturnih dobara (muzeji, arhivi, galerije i dr.) nadležna institucija kulture u oblasti zaštite dužna je da označi posebnim oznakama koje propisuje ministar civilnih poslova BH, na prijedlog Komisije za kulturna dobra, a s relevantnim podacima o datumu prvog proglašenja.

Član 56.
(Utvrđivanje sistema mjera zaštite za kulturno dobro)

Nadležna institucija kulture u oblasti zaštite utvrđuje sistem mjera zaštite kulturnog dobra u skladu sa važećim pravnim propisima BH i međunarodnim standardima i konvencijama u ovoj oblasti.

Član 57.
(Utvrđivanje sistema mjera zaštite za nepokretno kulturno dobro)

(1) Dokumenti prostornog uređenja, ovisno od vrste i područja obuhvata, obavezno sadrže sistem mjera zaštite nepokretnih kulturnih dobara koja se nalaze na području obuhvata plana.

(2) Sistem mjera zaštite utvrđuje nadležna institucija kulture u oblasti zaštite, a on sadrži opće i posebne uvjete zaštite i očuvanja kulturnih dobara u području obuhvata plana. U slučaju kada nije utvrđen sistem mjera zaštite, nadležna institucija kulture u oblasti zaštite dužna je da na zahtjev donosioca dokumenta prostornog uređenja utvrdi sistem mjera zaštite nepokretnog kulturnog dobra koje se nalazi na području obuhvata plana.

(3) Dokument prostornog uređenja može da se donese samo uz prethodnu suglasnost nadležne institucije kulture u oblasti zaštite kojim se potvrđuje da je usklađen s utvrđenim sistemom mjera zaštite prema stavu 2. ovog člana. Nadležna institucija kulture u oblasti zaštite je dužna da se pismeno izjasni u roku od 30 dana od zatražene suglasnosti, a ako to ne učini smatraće se da suglasnost nije data.

(4) Nosioци izrade prostorno-planskih dokumenata obavezni su u dokumente ugraditi i mjere zaštite kulturnog naslijeđa.

(5) Nosilac pripreme dokumenta iz stava 1. ovog člana dužan je pribaviti mišljenje nadležne službe zaštite na dokument u čijem se prostornom obuhvatu nalazi zaštićeno dobro.

(6) Nadležna služba zaštite dužna je dati mišljenje iz prethodnog stava u roku od 30 dana od podnošenja zahtjeva.

Član 58.
(Utvrđivanje sistema mjera zaštite za pokretno kulturno dobro)

Za pokretna kulturna dobra nadležna institucija kulture u oblasti zaštite utvrđuje sistem mjera zaštite koji sadrži opće i posebne uvjete za očuvanje, održavanje i namjenu pokretnog kulturnog dobra.

Član 59.

(Donošenje urbanističkog i regulacijskog plana)

(1) Radi zaštite i očuvanja kulturno-historijske cjeline donosi se urbanistički i regulacijski plan i projekat uređenja, zasnovan na propisima o prostornom uređenju i odredbama ovog Zakona.

(2) U postupku izrade strateških dokumenata razvoja u oblasti kulture, obrazovanja, nauke, zaštite okoliša, turizma i drugih oblasti ekonomskog i društvenog razvoja u BH, nosioci izrade dokumenta obavezni su ugraditi odredbe kojima se planira i podstiče politika održivog razvoja djelatnosti zaštite i održavanja naslijeđa od značaja za BH.

(3) Nosilac pripreme dokumenta iz stava 1. ovog člana dužan je pribaviti mišljenje nadležne institucije zaštite.

Član 60.

(Utvrđivanje posebnih uvjeta zaštite kulturnog dobra u postupku izdavanja urbanističke suglasnosti)

(1) Za preduzimanje radnji na nepokretnom kulturnom dobru, kao i na području prostornih granica zaštićenih zona kulturnog dobra, potrebno je u prethodnom postupku pribaviti posebne uvjete zaštite kulturnog dobra.

(2) Posebni uvjeti zaštite kulturnog dobra iz stava 1. ovog člana nisu upravni akti, a izdaje ih nadležna institucija kulture u oblasti zaštite na zahtjev upravnog tijela nadležnog za izdavanje urbanističkih uvjeta.

Član 61.

(Poduzimanje radnji u zaštićenim kulturno-historijskim cjelinama)

Za poduzimanje radnji u zaštićenim kulturno-historijskim cjelinama posebne uvjete zaštite kulturnog dobra utvrđuje tijelo uprave nadležno za izdavanje urbanističke suglasnosti, u skladu sa sistemom mjera zaštite utvrđenim u urbanističkom i regulacionom planu i projektu uređenja iz člana 59. ovog Zakona.

Član 62.

(Prethodno odobrenje za radove na kulturnom dobru)

(1) Radnje koje bi mogle da prouzrokuju promjene na kulturnom dobru, odnosno koje bi mogle da naruše cjelovitost kulturnog dobra, mogu se poduzimati uz prethodno odobrenje nadležne institucije kulture u oblasti zaštite.

(2) Radnjama iz stava 1. ovog člana smatraju se: konzervacija, restauracija, rekonstrukcija, rehabilitacija, konsolidacija, sanacija i adaptacija, interpolacija kulturnog dobra, premještanje kulturnog dobra kao i drugi slični radovi, rad industrijskih i drugih postrojenja i gradilišta, u smislu ovog Zakona i građenje na području na kojem se nalazi kulturno dobro.

(3) Prethodno odobrenje nadležne institucije kulture u oblasti zaštite potrebno je i za gradnju na području zaštićene kulturno-historijske cjeline.

(4) O zahtjevu za prethodno odobrenje odlučuje nadležna institucija kulture u oblasti zaštite.

Član 63.

(Radovi na nepokretnom kulturnom dobru)

Kada prema zakonu o građenju nije potrebno odobrenje za građenje, radovi na nepokretnom kulturnom dobru ne mogu se započeti bez utvrđenih mjera zaštite, koje izdaje nadležna institucija kulture u oblasti zaštite predhodnim odobrenjem.

Član 64.

(Izuzetak od odredbi člana 62.)

(1) Uklanjanje ili prenošenje zaštićenog nepokretnog dobra nije dopušteno.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, uklanjanje ili prenošenje zaštićenog nepokretnog dobra dopušteno je uz odobrenje entitetskog ministarstva nadležnog za prostorno uređenje, uz prethodno pribavljenu suglasnost nadležne institucije zaštite, ako je zbog dotrajalosti ili većih oštećenja neposredno ugrožena stabilnost građevine ili njenog dijela, te ona predstavlja opasnost za susjedne građevine i život ljudi, a ta se opasnost ne može na drugi način otkloniti.

Član 65.

(Prethodno odobrenje za obavljanje djelatnosti u nepokretnom kulturnom dobru)

(1) Pravna i fizička lica ne mogu da dobiju odobrenje za vršenje poslovne djelatnosti u prostoru koji se nalazi unutar nepokretnog kulturnog dobra ili zaštićene kulturno-historijske cjeline bez prethodnog odobrenja nadležne institucije kulture u oblasti zaštite.

(2) Odobrenje iz stava 1. ovog člana potrebno je i za svaku promjenu namjene poslovnog prostora odnosno promjenu djelatnosti.

Član 66.

(Odobrenje za izradu replike kulturnog dobra)

(1) Pod replikom kulturnog dobra podrazumijeva se svaki objekat, odnosno predmet, koji oponaša kulturno dobro ili njegov prepoznatljiv dio bez obzira na mjerilo izrade u odnosu na original.

(2) Odobrenje za izradu *replike* iz stava 1. ovog člana rješenjem izdaje nadležna institucija kulture u oblasti zaštite na zahtjev pravnog ili fizičkog lica koje će da izradi repliku.

(3) Rješenjem iz stava 2. ovog člana nadležna institucija kulture u oblasti zaštite će da odredi uvjete za izradu replike, kao i uvjete za stavljanje replike u promet.

Član 67.

(Iznošenje kulturnih dobara)

Kulturna dobra ne mogu se iznositi u inozemstvo.

Član 68.

(Izuzetak od odredbe člana 67.)

(1) Od odredbe člana 67. ovog Zakona može da se izuzme dobro koje se privremeno iznosi u inozemstvo radi izlaganja, ekspertize, vršenja radova na konzervaciji i restauraciji kulturnog dobra ili drugih opravdanih razloga uz odobrenje nadležne institucije kulture u oblasti zaštite.

(2) Podnosilac zahtjeva za privremeno iznošenje kulturnog dobra dužan je da na zahtjev nadležne institucije kulture u oblasti zaštite garantuje za slučaj oštećenja, uništenja ili protivpravnog otuđenja kulturnog dobra novčanim pologom u banci, osiguranjem na puni iznos vrijednosti kulturnog dobra ili drugim odgovarajućim garancijama, srazmjerno procjenjenoj vrijednosti.

(3) O zahtjevu za davanje odobrenja za privremeno iznošenje kulturnog dobra nadležna institucija kulture u oblasti zaštite odlučuje rješenjem, koje obavezno sadrži i rok u kom se kulturno dobro mora vratiti u zemlju. Kada se zahtjev odnosi na predmet koji prema odredbama ovog Zakona nije pod zaštitom, nadležna institucija kulture u oblasti zaštite će izdati o tome potvrdu za potrebe iznošenja.

(4) Uvjete za privremeno iznošenje kulturnog dobra od značaja za BH propisuje ministar civilnih poslova BH, na prijedlog Komisije za kulturna dobra.

Član 69.

(Evidentiranje zahtjeva i odobrenja za iznošenje kulturnih dobara)

(1) Nadležna institucija kulture u oblasti zaštite vodi evidenciju zahtjeva i datih odobrenja za privremeno iznošenje kulturnih dobara.

(2) Nadležna institucija kulture u oblasti zaštite dužna je da provjeri da li je kulturno dobro vraćeno u zemlju u roku utvrđenim rješenjem iz člana 68. stav 3. ovog Zakona.

Član 70.

(Primjena odredbi članova od 67. do 69.)

Odredbe člana 67. do 69. ovog Zakona odgovarajuće se primjenjuju i na sljedeće predmete:

- a) arheološki predmeti i arheološke zbirke,
- b) predmeti koji čine sastavni dio umjetničkih, historijskih ili vjerskih spomenika,
- c) slike i crteži ručno izrađeni i izvedeni u različitim tehnikama (ulje, tempera, akvarel, gvaš, mozaik i druge) na različitim podlogama (papir, platno, drvo, metal i drugi),
- d) izvorne grafike, otisci, serigrafije i litografije sa pripadajućim pločama i plakatima,
- e) izvorne skulpture i plastike i kopije izrađene u istom postupku kao izvornici,
- f) fotografije, filmovi i pripadajući negativni,
- g) inkunabule i rukopisi, uključujući mape i muzičke note, pojedinačno ili kao zbirke;
- h) knjige starije od 100 godina, pojedinačno i kao zbirka,
- i) štampane mape starije od 200 godina,
- j) arhivska građa i njeni dijelovi stariji od 50 godina, (ovo uskladiti sa Zakonom o arhivima)
- k) zbirke od historijskog, paleontološkog, etnografskog i numizmatičkog značaja,
- l) prijevozna sredstva starija od 75 godina,
- lj) sve druge stare stvari koje nisu uključene u podstavke 1. do 15. ovog člana koje su stare između 50 i 100 godina (igračke, igre, stakleni predmeti, predmeti od zlata i srebra, namještaj, optički, fotografski i kinematografski aparati, muzički instrumenti, satovi i njihovi dijelovi, drveni predmeti, lončarski predmeti, tapiserije, tepisi, tapete, oružje, te drugi dijelovi koji čine sastavni dio umjetničkih, historijskih i vjerskih spomenika).

Član 71.
(Uvoz i unošenje kulturnih dobara)

Kulturno dobro može da se uvozi i unosi u Bosnu i Hercegovinu uz odobrenje zemlje iz koje se uvozi ili unosi. Uvoznik kulturnog dobra, ili lice koje unosi kulturno dobro, dužno je bez odlaganja da prijavi kulturno dobro nadležnoj instituciji kulture u oblasti zaštite.

Član 72.
(Zaštita ugroženog kulturnog dobra)

(1) Ugroženim kulturnim dobrom BH smatra se nepokretno kulturno dobro koje rješenjem kao takvo utvrdi ministar civilnih poslova BH, na osnovu odluke Komisije i uz prethodno provedeni postupak od strane nadležne institucija kulture u oblasti zaštite.

(2) Rješenjem iz stava 1. ovog člana propisuju se mjere zaštite i očuvanja ugroženog kulturnog dobra.

(3) Ugroženo kulturno dobro BH upisuje se u posebni dio Registra, Listu ugroženih kulturnih dobara Bosne i Hercegovine.

Član 73.
(Hitne mjere zaštite i očuvanja kulturnog dobra)

(1) Ako izvođač radova preduzme radnju na kulturnom dobru za koju je potrebno prethodno odobrenje ili je preduzme protivno tom odobrenju, nadležna inspekcija u suradnji s nadležnom institucijom kulture u oblasti zaštite će rješenjem privremeno da obustavi takvu radnju.

(2) Nadležna inspekcija može u rješenju da naloži izvođaču obavezu povrata kulturnog dobra u prijašnje stanje uz prijetnju izvršenja na njegov trošak.

(3) Žalba na rješenje ne odlaže njegovo izvršenje.

(4) Ako izvođač radova ne obustavi započetu radnju na kulturnom dobru, nadležna institucija kulture u oblasti zaštite obavijestit će nadležnu inspekciju radi sprečavanja dalje štete na kulturnom dobru.

Član 74.
(Nanošenje štete kulturnom dobru)

(1) Kad vlasnik kulturnog dobra ili bilo koje lice, postupajući protivno odredbama ovog Zakona, nanosi štetu kulturnom dobru ili ga dovodi u neposrednu opasnost, nadležna institucija kulture u oblasti zaštite će bez odlaganja zatražiti od nadležnih organa poduzimanje mjera iz njihove nadležnosti.

(2) Nadležni organ javne uprave ili lokalne samouprave dužan je da hitno postupi po zahtjevu iz stava 1. ovog člana i poduzme mjere iz svoje nadležnosti radi sprečavanja oštećenja ili uništenja kulturnog dobra.

Član 75.
(Zaštita kulturnih dobara u vanrednim okolnostima)

Nadležna institucija kulture u oblasti zaštite i vlasnik kulturnog dobra dužni su da osiguraju:

a) uvjete radi zaštite i očuvanja kulturnog dobra za slučaj vanrednih okolnosti,

b) mjere za sprečavanje krađe, pljačke, protivpravnog prisvajanja kulturnog dobra na bilo koji način, kao i svih radnji čiji je cilj uništenje i oštećenje kulturnog dobra.

Član 76.

(Poduzimanje mjera posebne zaštite)

(1) Nadležni organ može da, u slučaju nastanka ili proglašavanja vanrednog stanja uzrokovanog elementarnim ili drugim nepogodama, radi zaštite kulturnog dobra naredi preduzimanje posebnih mjera zaštite.

(2) Nadležni organi entiteta, kantona, općine, odnosno grada na čijem području se nalazi kulturno dobro dužni su da osiguraju sredstva potrebna za provođenje mjera iz stava 1. ovog člana.

Član 77.

(Zaštita nematerijalnog kulturnog naslijeđa)

Zaštita nematerijalnog kulturnog naslijeđa predstavlja skup mjera koje za cilj imaju održivost nematerijalnog kulturnog naslijeđa, uključujući identifikaciju, dokumentaciju, istraživanje, očuvanje, zaštitu, promociju, jačanje, prenos, naročito putem formalnog i neformalnog obrazovanja, kao i revitalizaciju različitih aspekata nematerijalnog kulturnog naslijeđa.

DIO ŠESTI - OBAVLJANJE POSLOVA NA ZAŠTITI I OČUVANJU KULTURNIH DOBARA

Član 78.

(Nadležni organ za poslove na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara)

(1) Upravne i administrativno-stručne poslove na zaštiti i očuvanja kulturnog dobra predviđene ovim Zakonom, obavljaju nadležni organi uprave i lokalne samouprave.

(2) Nadležne institucije kulture u oblasti zaštite vrše poslove na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara u okviru svoje djelatnosti u skladu sa važećim pravnim propisima.

(3) Određene poslove na očuvanju kulturnog dobra mogu vršiti pravna i fizička lica koja za to imaju licencu izdatu u skladu s ovim Zakonom.

Član 79.

(Obavljanje poslova nadležne institucije)

(1) Nadležna institucija kulture u oblasti zaštite na način propisan ovim Zakonom obavlja upravne i stručne poslove zaštite i očuvanja kulturnih dobara u skladu sa važećim pravnim propisima u BH.

(2) Nadležne institucije kulture u oblasti zaštite su prvostepeno tijelo u upravnom postuku.

(3) Žalbu protiv rješenja koje u upravnom postupku donosi nadležna institucija kulture u oblasti zaštite u drugom stepenu rješava ministarstvo nadležano za oblast kulture.

Član 80.

(Nadzor)

Ministarstvo nadležno za oblast kulture obavlja nadzor nad zakonitošću rada i nadzor nad stručnim radom nadležne institucije kulture u oblasti zaštite iz člana 77. stav 2. ovog Zakona..

Član 81.
(Inspeksijski posao)

Inspeksijski posao vrše nadležne inspeksijske službe u skladu sa važećim propisima u BH.

Član 82.
(Ustanove za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara)

(1) Ustanove za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara su: zavodi za zaštitu kulturnih dobara, restauratorske ustanove, muzeji, galerije, arhivi, biblioteke i druge javne ustanove u kulturi.

(2) Poslove na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara vrše i radionice, ateljei, laboratorije te ostala pravna i fizička lica koje imaju licencu za vršenje poslova u vezi s čuvanjem, obnovom i zaštitom kulturnog dobra.

Član 83.
(Zavodi za zaštitu kulturnih dobara)

(1) Zavodi za zaštitu kulturnih dobara vrše poslove rekognosciranja, evidentiranja, istraživanja i vrednovanja nepokretnih kulturnih dobara; utvrđivanja svojstva kulturnih dobara, izrade projekata za konzervaciju, restauraciju, sanaciju i revitalizaciju kulturnih dobara; izrada stručnih elaborata o zaštiti i korišćenju kulturnih dobara u postupku izrade prostornih, regulacijskih i urbanističkih planova; odobrenja za privremeno iznošenje zaštićenih dobara u inozemstvu; odobrenja za arheološka i druga istraživanja; uvjete za zaštićenih dobara; stručni nadzor nad radom organizacija za zaštitu; koordinaciju i provođenje projekata; vršenje drugih poslova iz oblasti zaštite i korišćenja kulturnih dobara, kao i druge poslove utvrđene ovim zakonom i zakonima entiteta, kantona i Brčko Distrikta.

(2) Kantoni Federacije BH, Distrikt Brčko, gradovi i jedinice lokalne samouprave mogu da osnivaju zavode ili da poslove na zaštiti kulturnih dobara povjere jednom ili oboma entitetskim zavodima.

Član 84.
(Muzeji, arhivi i druge institucije u kulturi)

(1) Institucije u kulturi (muzeji, galerije, arhivi, biblioteke i sl.), u okviru svoje djelatnosti utvrđene posebnim zakonima, obavljaju poslove čuvanja, proučavanja i stručnog održavanja pokretnih kulturnih dobara.

(2) Institucije u kulturi dužne su da nadležnoj instituciji kulture u oblasti zaštite dostavljaju izvještaje o stanju kulturnih dobara, te godišnji izvještaj o restauraciji i konzervaciji kulturnih dobara koja se nalaze u njihovim zbirkama ili su im povjerena na čuvanje i upravljanje.

Član 85.
(Upis u registar)

(1) Kulturno dobro u muzeju, biblioteci, galeriji, kao i u drugim zbirkama upisuju se u Registar prema odredbama ovog Zakona, na temelju prijave koju podnosi imalac kulturnog dobra.

(2) Imalac kulturnog dobra iz stava 1. ovog člana dužan je da u roku od sedam dana od dana evidentiranja promjene na kulturnom dobru pismeno obavijesti nadležnu instituciju kulture u oblasti zaštite.

Član 86. (Poslovi na zaštiti građe)

(1) Poslove na zaštiti muzejske građe kao kulturnog dobra prema odredbama ovog Zakona, obavljaju muzeji u okviru svoje djelatnosti, u skladu s propisima o muzejskoj djelatnosti i muzejima.

(2) Poslove na zaštiti arhivske građe, kao kulturnog dobra prema odredbama ovog Zakona, obavljaju arhivi u okviru svoje djelatnosti, u skladu s propisima o arhivskoj djelatnosti i arhivima.

(3) Poslove na zaštiti bibliotečke građe, kao kulturnog dobra prema odredbama ovog Zakona, obavljaju biblioteke u okviru svoje djelatnosti, u skladu s propisima o bibliotečkoj djelatnosti i bibliotekama.

(4) Poslove na zaštiti filmske građe, kao kulturnog dobra prema odredbama ovog Zakona, obavljaju kinoteke u okviru svoje djelatnosti, u skladu s propisima o filmskoj djelatnosti.

Član 87. (Pravna i fizička lica s licencom).

(1) Poslove, istraživanja, proučavanja, čuvanja, restauracije, konzervacije, održavanja, obnove, korištenja i prometa kulturnog dobra, kao i poslove iz člana 49. ovog Zakona mogu obavljati pravna i fizička lica sa licencom.

(2) Ministar civilnih poslova BH, na prijedlog Komisije za kulturna dobra, pravilnikom propisuje uvjete koje mora da ispunjava fizičko ili pravno lice za dobijanje licence za obavljanje poslova iz stava 1. ovog člana.

(3) Rješenje kojim se dopušta obavljanje poslova iz stava 1. ovog člana donosi ministarstvo nadležno za oblast kulture.

(4) Ministarstvo nadležno za oblast kulture vodi registre pravnih i fizičkih lica iz stava 1. ovog člana.

(5) Žalba na rješenje iz stava 3. ovog člana nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

DIO ŠESTI-KOMISIJA ZA KULTURNA DOBRA

Član 88. (Komisija za kulturna dobra BH)

(1) Radi praćenja i unapređivanja stanja kulturnih dobara BH osniva se Komisija za kulturna dobra Bosne i Hercegovine.

(2) Komisija ima predsjednika i četiri člana.

(3) Predsjednika i članove imenuje Vijeće ministara BiH na prijedlog ministra civilnih poslova BH iz reda istaknutih stručnjaka za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara na period od četiri godine.

(4) Članove Komisije predlažu: 2 člana Federalno ministarstvo kulture i sporta, 2 člana Ministarstvo prosvjete i kulture RS i 1 člana Ministarstvo civilnih poslova, s tim što sadašnji domaći članovi Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika BH ostaju članovi Komisije u prvom mandatu. Predsjednik Komisije predlaže se iz reda predloženih članova Komisije.

(5) Komisija odluke donosi konsenzusom.

(6) Komisija donosi poslovnik o svom radu, uz suglasnost ministra civilnih poslova.

(7) Članovi Komisije imaju pravo na novčanu naknadu za svoj rad koju utvrđuje Vijeće ministara BH u skladu s propisima.

(8) Administrativne poslove za Komisiju obavlja Odsjek za kulturu Ministarstva civilnih poslova BH, i osigurava sredstva za njen rad.

(9) Komisija za svoj rad odgovara ministru civilnih poslova i Vijeću ministara BH.

(10) Komisija jednom godišnje podnosi izvještaj o svom radu Vijeću ministara BH a putem Ministarstva civilnih poslova.

Član 89. (Nadležnosti Komisije)

Komisija je nadležna da :

- a) predlaže ministru civilnih poslova kriterije za vrednovanje kulturnih dobara BH;
- b) raspravlja o općim pitanjima iz područja zaštite i očuvanja kulturnih dobara i predlaže ministru civilnih poslova BH mjere za unapređenje očuvanja kulturnog dobra BH;
- c) upozna se s programima sufinansiranja zaštite i očuvanja kulturnih dobara BH i prati njihovo provđenje;
- d) donosi odluku o kulturnom dobru BH i predlaže ministru civilnih poslova rješenje o proglašenju istog;
- e) donosi odluku o ugroženom kulturnom dobru BH i predlaže ministru civilnih poslova rješenje o proglašenju istog;
- f) donosi odluku o prestanku svojstva kulturnog dobra BH i predlaže ministru civilnih poslova rješenje o prestanku istog;
- g) predlaže ministru civilnih poslova podzakonski akt kojim ministar propisuje oblik, sadržaj i način vođenja Registra;
- h) predlaže ministru nužni nivo dokumentacije i dokumentacione standarde za kulturna dobra, te uvjete, način i postupak za njeno čuvanje i korištenje,
- i) daje mišljenje ministru o tipovima obrazaca o stanju kulturnih dobara,
- j) predlaže ministru izgled i sadržaj posebnih oznaka kulturnog dobra kao i za objekte u kojima se čuvaju;
- k) predlaže ministru uvjete za privremeno iznošenje kulturnih dobara BH;
- l) predlaže ministru uvjete za dobivanje licence iz člana 87. ovog Zakona;
- m) raspravlja o spornim pitanjima u području zaštite i očuvanja kulturnih dobara BH i predlaže rješenja;
- n) predlaže ministru usaglašavanje zakonskih i podzakonskih akata s odredbama međunarodnih konvencija iz ove oblasti,
- o) ostvaruje suradnju s Državnom komisijom za suradnju s UNESCO-om,
- p) prati provođenje mjera zaštite spomenika upisanih na Listu svjetske baštine UNESCOa i u vezi s tim izvještaje i sve podatke redovno i blagovremeno dostavlja Državnoj komisiji za suradnju s UNESCO-om,

- r) predlaže kriterije za implementiranje donatorskih sredstava za sufinansiranje zaštite kulturnih dobara,
- s) daje stručno mišljenje u vezi s angažiranjem stranih eksperata iz oblasti zaštite kulturnih dobara,
- t) pruža savjete Odsjeku za kulturu Ministarstva civilnih poslova BH u vezi s pitanjima koja se odnose na ostvarivanje međunarodne suradnje na polju zaštite i očuvanja kulturnih dobara BH kao i u vezi sa provođenjem međunarodnih konvencija kojima je BH pristupila;
- u) ostvaruje saradnju sa institucijama i drugim organizacijama u oblasti zaštite kulturnih dobara te vrši druge poslove u skladu sa ovim zakonom.

Član 90.
(Suradnja s UNESCO)

(1) Državna komisija za suradnju s UNESCO nadležna je za provedbu postupka kandidature kulturnog dobra za upis na Listu svjetske baštine UNESCO, na prijedlog Komisije za kulturna dobra i uz prethodnu suglasnost ministra civilnih poslova i Vijeća ministara BH.

(2) Komisija za kulturna dobra nadležna je da prati provođenje mjera zaštite spomenika upisanih na Listu svjetske baštine UNESCO i da izvještaje i sve podatke redovno i blagovremeno dostavlja Državnoj komisiji za suradnju s UNESCO. Državna komisija za suradnju s UNESCO izvještaje dostavlja UNESCO-u nakon što ih na njen prijedlog potpiše ministar civilnih poslova.

DIO SEDMI- FINANSIRANJE ZAŠTITE I OČUVANJA KULTURNIH DOBARA

Član 91.
(Osiguranje sredstava za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara)

(1) Sredstva za održavanje i očuvanje kulturnog dobra osigurava vlasnik kulturnog dobra, posjednik odnosno korisnik dobra ako dobro ne koristi vlasnik.

(2) Oslobođanja i povlastice koje vlasnik, imalac odnosno korisnik kulturnog dobra ostvari na osnovu zakona smatraju se doprinosom očuvanju kulturnog dobra onog nivoa vlasti koji je učestvovao u odobravanju povlastica.

Član 92.
(Izvori sredstava)

Sredstva za zaštitu i očuvanje kulturnog dobra obezbjeđuju se i iz:

- a) državnog budžeta,
- b) budžeta entiteta, Brčko Distrikta, kantona, i jedinica lokalne samouprave,
- c) donacija,
- d) drugih izvora utvrđenih ovim Zakonom ili drugim propisima.

Član 93.
(Sufinansiranje iz Budžeta BiH)

(1) Sredstva za sufinansiranje zaštite i očuvanja kulturnih dobara Bosne i Hercegovine osiguravaju se u budžetu Bosne i Hercegovine, a na osnovu godišnjeg programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara Bosne i Hercegovine.

(2) Godišnji Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara BH usvaja Vijeće ministara BH na prijedlog ministra civilnih poslova, uz suglasnost entitetskih ministara nadležnih za oblast kulture, i mišljenje Komisije.

(3) Godišnjim Programom zaštite i očuvanja kulturnih dobara BH definiše se procentualni iznos sredstava za sufinansiranje zaštite i očuvanja kulturnih dobara BH iz budžeta BH.

(4) Sredstva za sufinansiranje kulturnih dobara BH, u ovisnosti od mjesta gdje se dobro nalazi, osiguravaju entiteti, kantoni, Brčko Distrikt i lokalne zajednice u svojim budžetima kao i iz drugih izvora.

Član 94.

(Budžetski prihodi po osnovu upotrebe kulturnih dobara)

Budžetski prihodi po osnovu upotrebe kulturnih dobara biće regulisani posebnim propisima.

DIO OSMI– KAZNENE ODREDBE

Član 95.

(Novčane kazne)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 500 do 15.000 KM kaznit će se za pravno lice koje:

- a) prisvoji kulturno dobro koje je prema odredbama ovog Zakona u vlasništvu jedinice lokalne samouprave (član 19.),
- b) upotrebljava ili postupa s kulturnim dobrom na način da ga dovodi u neposrednu opasnost od oštećenja ili uništenja (član 74.),
- c) ne uplati iznos uloženi sredstava iz državnog budžeta i drugih izvora uloženi u zaštitu i očuvanje kulturnog dobra prije prodaje (član 28. stav 3),
- d) ne prekine izvođenje radova kada naiđe na arheološko nalazište ili nalaze ili o nalazu ne obavijesti nadležnu instituciju kulture u oblasti zaštite (član 46. stav 2),
- e) vrši arheološka i podvodna arheološka iskopavanja i istraživanja bez odobrenja (član 48.),
- f) obavlja radove ili radnje na kulturnom dobru suprotno odredbama ovog Zakona,
- g) započne vršiti djelatnost u poslovnom prostoru koji se nalazi unutar nepokretnog kulturnog dobra ili zaštićene kulturno-historijske cjeline bez odobrenja ili suprotno odobrenju nadležne institucije kulture u oblasti zaštite (član 65),
- h) iznosi ili izvozi kulturno dobro iz zemlje bez odobrenja ili suprotno odobrenju nadležne institucije kulture u oblasti zaštite (član 68).
- i) ne prijavi dobro za koje se pretpostavlja da ima svojstvo kulturnog dobra (član 4. stav 3),
- j) ne čuva ili ne održava kulturno dobro ili u ostavljenom roku ne izvrši određene mjere zaštite i očuvanja kulturnog dobra (član 20.),
- k) upotrebljava kulturno dobro protivno utvrđenoj namjeni ili promjeni namjenu kulturnog dobra bez prethodnog rješenja nadležne institucije kulture u oblasti zaštite (član 33.),
- l) ne ponudi pravo preče kupovine u skladu s ovim Zakonom (član 36.),
- m) bez odobrenja ili ne poštujući uvjete propisane odobrenjem nadležne institucije kulture u oblasti zaštite izradi repliku kulturnog dobra (član 66.),

- n) ne provodi mjere zaštite nad kulturnim dobrom koje nadležni organ naredi u slučaju vanrednih okolnosti (član 76),
- o) započne da vrši poslove na zaštiti, očuvanju, obnovi kulturnog dobra, a da za to nema dopuštenje u skladu s ovim Zakonom (članovi 62. i 63.),
- p) započne da obavlja restauratorsko-konzervatorske poslove na kulturnom dobru, a da nema odgovarajuću licencu u skladu s ovim Zakonom (član 87.),
- q) odbije da ustupi pokretno kulturno dobro u svrhu izlaganja, odnosno onemogućiti posjećivanje nepokretnog kulturnog dobra (član 32),
- r) vrati kulturno dobro u zemlju nakon isteka roka utvrđenog u odobrenju za privremeno iznošenje (član 68. stav 3),
- s) ne prijavi nadležnom tijelu unos ili uvoz kulturnog dobra u zemlju (član 71.)
- t) ukloni ili ošteti oznaku kojom je označeno kulturno dobro u skladu s ovim Zakonom (član 55.),

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana odgovorno lice u pravnom licu biće kažnjeno novčanom kaznom u iznosu od 50 do 3.000 KM.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana fizičko lice biće kažnjeno novčanom kaznom u iznosu od 20 do 1.500 KM.

DIO DEVETI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 96. (Kontinuitet)

(1) Kulturna dobra stavljena pod zaštitu po propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog Zakona ostaju pod zaštitom, a njihovi vlasnici i imaoци imaju prema njima sva prava i obaveze propisane ovim Zakonom.

(2) Za rješenja o prethodnoj zaštiti koja su donesena do dana stupanja na snagu ovog Zakona važi rok iz člana 11. stava 2. ovog Zakona, koji počinje da teče danom stupanja na snagu ovog Zakona.

(3) Ako je do dana stupanja na snagu ovog zakona pred nadležnim organom pokrenut postupak proglašenja dobra kulturnim dobrom, postupak izdavanja odobrenja za izvođenje radova na zaštićenom dobru ili drugi postupak utvrđen ovim zakonom, a do tog dana nije donesena odluka ili prvostepeno rješenje, ili je odluka odnosno rješenje poništeno ili vraćeno na ponovni postupak, postupak će se nastaviti u skladu sa odredbama ovog Zakona.

(4) Za dobra upisana na Privremenu listu nacionalnih spomenika BH, postupak se provodi u skladu s odredbama ovog Zakona.

Član 97. (Usklađivanje zakona)

Zakoni o kulturnim dobrima entiteta, kantona i Brčko Distrikta će biti doneseni i usklađeni s odredbama ovog Zakona u roku od šest mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu.

Član 98. (Izrada podzakonskih akata)

(1) Ministar civilnih poslova BH će donijeti sve potrebne podzakonske akte za provođenje ovog Zakona u roku od šest mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu .

(2) Do donošenja propisa iz stava 1. ovog člana primjenjiva će se propisi koji su važili na dan stupanja na snagu ovog Zakona, ako nisu u suprotnosti s njegovim odredbama..

Član 99.

(Kontinuitet rada pravnih i fizičkih lica i usklađivanje)

(1) Pravna i fizička lica iz člana 78. ovog Zakona koja su poslove zaštite i očuvanja vršili do dana stupanja na snagu ovog zakona nastavljaju sa radom pod uvjetima i na način utvrđen ovim zakonom.

(2) Pravna i fizička lica iz člana 87. stav 1. ovog zakona dužna su u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona da pribave licencu za vršenje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnog dobra.

Član 100.

(Primjena člana 60.)

Na području zaštićene kulturno-historijske cjeline do donošenja urbanističkog ili regulacionog plana uređenja iz člana 59. ovog Zakona primjenjuje se član 60. ovog Zakona.

Član 101.

(Usklađivanje organizacije i rada nadležnih institucija kulture)

Nadležna institucija kulture u oblasti zaštite dužne su uskladiti svoju organizaciju i način rada s odredbama ovog Zakona u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 102.

(Imenovanje Komisije)

Ministar civilnih poslova BH predložiće Vijeću ministara BH imenovanje Komisije u skladu s članom 88. stav (3) u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 103.

(Transfer po članu 9. Aneksa VIII Općeg okvirnog sporazuma za mir u BH)

Stupanjem na snagu ovog zakona obezbjeđuje se transfer po članu 9. Aneksa VIII Općeg okvirnog sporazuma za mir u BH, odnosno nastavak djelovanja Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika BH.

Član 104.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku BH“.